

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŠNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NAJVEČJA JUGOSLOVENSKA MANIFESTACIJA

Veličastnega zborovanja seljakov v Zagrebu se je udeležilo nad 100.000 ljudi — Nepopisni prizori navdušenja — Prisega zvestobe kralju in domovini

Zagreb, 9. decembra. Beli Zagreb je včeraj zopet pokazal, da je ves jugoslovenski in da ostane zvest tradiciji velikega Strossmayerja. Veliki zbor hrvatskih seljakov, ki se je vršil včeraj na Jelačićevem trgu, se je pretvoril v največjo jugoslovensko manifestacijo, odkar obstoja naša država. Nad 100.000 seljakov iz vseh delov države se je zbralo pod jugoslovenskimi zastavami, da javno manifestirajo svoje jugoslovensko prepričanje in obnovi prisego zvestobe do kralja in do domovine. Od blizu in daleč so prihajali, da izpregovore pred vsem svetom, da si podajo roke v dokaz seljaške slege in da zavrnejo akcijo onih ljudi, ki se vedno rovarijo v inozemstvu proti državi in računajo pri tem na podporo našega naroda. Včerajšnji zbor je bil mogočna obsodba vseh teh izdajcev ter je za vselej razčistil položaj: jugoslovenski seljak ne bo nikdar dopustil, da kdorkoli dira v našo državo.

O shodu samem in o izrečenih govoricah je že obširno poročal današnji »Ponedeljek«. Naj le še zabeležimo, kako je Zagreb sam na zmagovitem manifestiraju svoje jugoslovensko prepričanje.

Po tistem dogovoru hišnih posestnikov so o priliki velikega seljaškega zbora zaplopolale po vsem Zagrebu državne trobojnice. Zagrebške ulice so bile že v nedeljo prepelne prvih gostov. Dopoldne pa si je nadelo mesto prazniško lice. Trgovine so bile odprte samo do desete ure. Mnogo zborovalcev pa so se že pred deveto uro gnetle proti Jelačićevemu trgu, kjer je bil napovedan zbor šele za deseto

uro. Ko je udarila ura iz bližnje stolne cerkve šele devet, je bil Jelačičev trg že docela poln navdušenih in praznično razpoloženih množic. Prihajanje seljakov tekom noči kakor tudi vsega jutra iz vseh strani s svojimi godbami in državnimi zastavami je bilo podobno največji narodni božji poti. Zlasti veliko pozornost in zanimanje so vzbujali bratje Sumadinci ter seljaki, ki so prispeli iz najvzhodnejših pokrajin države prav iz bolgarske meje. Lepo in pestro sliko so tvorile tudi množice dalmatinskih seljakov z živorečnimi cepicami. Zagrebško meščanstvo ni stredilo s pozdravi in neprestanimi ovacijami seljaških bratov iz Like, Bosne in Vojvodine. Iz bližnjega sela Odrje je prispelo nič manj kakor 2 tisoč seljakov na čelu z znanim Jankom Kraljevićem iz Hrašća.

Pred hišo št. 7 na severni strani Jelačićevega trga je bil postavljen velik govorniški oder, na katerem so se zbrali mnogi govorniki, zastopniki tiska in reditelji. Zastopanih je bilo med novinarji več urednikov iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Samo okoli odra je bilo okrog 100 državnih zastav, izmed katerih so imele mnoge označbo kraljev, od koder so jih prinesli manifestanti. Prav posebno pozornost je vzbujala ogromna jugoslovenska trobojnica, ki so jo imeli seboj sumadinski seljaki, ki so se postavili v sredo pred govorniški oder. Neprestano so prepevale skupine seljakov domoljubne in narodne pesmi, dokler ni bil točno ob 10. dan z okna uredništva »Seljaškega Glasca« znak, da pričena veliko seljaško zborovanje. Svoj posel so pričeli opravljati velikanjski zvočniki po vsem trgu ter bližnjih ulicah. S frenetičnim ploskanjem in urne-

besnimi klici je bil pozdravljen nastop prvega govornika, sklicatelja zbora Karla Kovačevića. Navdušenje nepreglednih množic zborovalcev je trajalo več minut. Klicali so kralju udeležitelju, veliki močni Jugoslaviji, bratski slogi, predsedniku vlade in podobno. Ko se je valovanje navdušenih množic vsaj deloma pomirilo, je zaigrala godba sokolsko koračnico, ki je izzvala ponovne manifestacije jugoslovenskemu edinstvu.

Okoli 12. ure je bil zaključen veličasten zbor seljaških množic, ki so se pričele v najlepšem redu razhajati. Jelačičev trg sam pa je bil še do 2. popoldne prepoln seljakov iz vseh delov domovine, ki so se med seboj ogledali, bratili in poljubovali. Zagrebške gospe in gospodične so se pomelale med naše kmetijske može in fante ter posamezne skupine s svojimi godbami neprestano kličo kralju in Jugoslaviji odhajale z Jelačićevega trga.

Jelačičev trg in bližnje zagrebške ulice ki se stekajo na trg, so sprejele za časa zborovanja vase preko 100 tisoč zborovalcev. Mnogo udeležencev sijamega zbora se je že tekom popoldneva in večera povrnilo s posebnimi vlaki na svoje domove, ostali pa so odpovali tekom ponedeljne noči in tekom današnjega dopoldneva.

Snoči ob 6. je bil prirejen na igrišču Concordie velik ognjemet in sta bila med drugim prikazani posebno jasno sliki Nj. Velikanstva kralja in kraljice, prestolonaslednika Petra in predsednika vlade. Ob aklučju ognjemeta so spustili v višave velike črke »Naj živi Jugoslavija«. Ognjemeta, ki je bil zaključen ob pol 7. se je udeležilo okrog 35 tisoč ljudi.

Tatovi zagrebških dragocenosti zasačeni

Vzorno poslovanje ljubljanske železniške policije — Tatova, železničarja Dovgan in Pfeifer, aretirana

Ljubljana, 9. decembra.

Pretekli četrtek smo poročali o veliki tatvini dragocenosti, ki je bila v sredo 3. t. m. odkrita na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Iz dveh kovčegov zastopnika zagrebške tvrde »Pretiosac« je bilo njenemu zastopniku in solastniku g. Schwarzu ukradeno za približno 600.000 Din dragocenosti, zlatnine, briljantov in bižuterije. Tatvina je bila izvršena na zelo premeten način in vse je kazalo, da drzni tatovi ne bodo prišli tako kmalu policiji v roke. Tatvina je bila res premetena, niso pa bili dovolj pretkani vlomilci, ze tri dni po odkritju tatvine so bili aretirani. Jutro je že v soboto poročalo, da je bil v Zagrebu aretirani neki železničar, ki je prodajal razno zlatnino za smešno ceno. Nekaj več podrobnosti je priobčil današnji »Ponedeljek«, mi pa prinašamo vse podrobnosti, kako so prišli vlomilcem na sled.

Ukrepi železniške policije

Vlom v kovčega je trgovca Schwarz opazil šele v sredo zjutraj ob 6. uri na glavnem kolodvoru. Kovčega je oddal v torek popoldne ob 5. v Zagrebu, prispela sta pa v Ljubljano ob 8.20. Schwarz je zatrdil, da sta bila oba kovčega pri prihodu v Ljubljano neotaknjena in je bil mnenja, da je bilo najbrž vlomljeno v Ljubljani v prtljažnem oddelku.

Železniški policiji se je zdel vlom prvotno fingiran, zlasti zato, ker je bil Schwarz precej visoko zavarovan. Ker pa je dobila o Schwarzu najboljše informacije, je seveda takoj uvedla vsestransko preiskavo. Obveščene so bile takoj vse železniške postaje, takoj sta se tudi v Zagreb odpeljala oba vodje železniške policije in Ljubljani g. Orček in Uličar. Oba sta namreč izključevali možnost vzloma v Ljubljani in sta bila prepričana, da je bilo najbrž vlomljeno ali v Zagrebu ali pa na progi Sombor-Vinkovci-Zagreb in da pridejo v poštev samo železničarji.

Aretacija prodajalca zlatnine na Jesenicah

Istega dne, ko sta se mudila Uličar in Orček v Zagrebu ter delala roko v roki z zagrebško policijo, je bil na Jesenicah aretirani kuhar vagon-restavracije Miško Segota, ki je prodajal razno zlatnino za precej nizko ceno. Prodajal je tri zlate verižice za 390 Din, čeprav so bile vredne najmanj 2000 Din. Segota je pri aretaciji dejal, da je kupil zlatnino od neke ženske v Zagrebu, katere pa ne pozna. Z Jesenic so obvestili ljubljansko železniško policijo, nkar je tja odpotoval uradnik Pelicon. Segota je sicer še nekaj časa zatrdel, da je kupil blago od neznane ženske, končno je pa priznal, da mu je zlatnino prodal neki železničar, katerega pozna samo po imenu Ljuba Lička. Pelicon se je vrnil v Ljubljano, pokazal Schwarzu na Jesenicah zaplenjene prodane zlate verižice in ta je takoj spoznal svoje blago. Tatovom so torej

prišli na sled

Pelicon je takoj brzojavil v Zagreb, da so prišli tatovom na sled in opozoril policijo na dozdevnega Ljubo Lička. Toda tudi že Orček in Uličar sta že medtem prišla vlomilcem na sled. Neki uradnik na zagrebškem glavnem kolodvoru, ki je bil iz časopisov izvedel, da je bila tatvina dragocenosti že odkrita, je prišel k Orčku in mu izročil zavitek zlatnine, češ, da mu ga je daroval neki železničar za Miklavža. V zavitek ni niti utegnil pogledati, ker je bil prepričan, da gre za kako malenkost. Šele čez dva dni je doma slučajno odprl zavitek in našel v njem nekaj zlatnine.

Miklavževa radodarnost

Miklavž je bil res izredno radodaren. Poleg krasne zlate verižice je bil v zavitku zlat obsek in krasna briljantna igla, vredna najmanj 18.000.— Din. Vsega skupaj je bilo za 30.000 Din dragocenosti. Radodarnega Miklavža so seveda tudi kmalu izsledili: Orček in Uličar sta z zagrebško policijo ugotovila, da Ljuba Lička ni nihče drugi nego železniški sprevodnik Luka Dovgan. Mož je bil namreč tako ne previden, da je ukradeno zlatnino prodajal. V neki gostilni v Zagrebu so bile obdarovane vse natakariče. Ker je policija vedela, da so pri vlovu skoro gotovo sodelovali železničarji, je bila seveda Dovganova usoda zapечатena. Moža so aretirali. Dovgan je sprva tajil končno je pa priznal, da je

vlomil s Pfeiferjem

železniškim manipulantom, oziroma prtljažnikom v kovčega in da sta pokradla drago-

cenosti. Pri Pfeiferju, ki je bil tudi aretirani, je našla policija 28 zlatih moških verižic, 15 ženskih zlatih verižic, briljantnih prstanov itd.

— Odkod ta zlatnina in dragulji? so ga vprašali policijski uradniki.

Pfeifer je bil tako zmeden, da ni mogel niti lagati. Ves bled in drhteč po vsem telesu sploh ni odgovoril.

— Ali je to blago iz obeh kovčegov? so vprašali detektivi.

— Da, je odgovoril Pfeifer.

Orehek in zagrebški detektivi so se odpeljali v Horvate, kakih 30 kilometrov od Zagreba oddaljeno vas, kjer je Dovgan stalnoval s svojo prilježno. Ko so jo vprašali, kje je zlatnina, je drzno odgovorila, da o zlatnini nič ne ve in da je najbrž »dedec« v pijanosti blebetal neumnosti. Zapletala se je pa vedno bolj v protislovja in končno je izdala, kje je zlatnina ukradena. Detektivi so jo našli v drugi hiši, kjer je bilo v senu zakopano približno pol kilograma dragocenosti.

Briljanti in zlato na dnu Save?

Pri Pfeiferju so našli samo del ukradenega blaga, istotako pri Dovganu. Vsega skupaj je policija zaplenila približno za 150.000 Din zlatnine, manjkalo je pa še približno za 200.000 Din. Dejanska vrednost ukradenih predmetov je namreč znala okrog 350.000, prodajna pa pol milijona Din. Ko so Pfeiferja vprašali, kje je ostalo blago, je dejal, da je drugo zlatnino vrgel v Savo pri Zagrebu.

V nedeljo so odšli detektivi na označeni kraj, toda dragocenosti niso našli. Vse kaže, da si je Pfeifer to izmislil, ni pa izključeno, da je v strahu pred aretacijo res vrgel dragocenosti v vodo.

Kje je bilo vlomljeno

Dovgan in Pfeifer sta vlomila v kovčega na progi Kapela Batrina—Zagreb. V Somboru je Pfeifer, ki se je vozil v prtljažnem vozu, dejal Dovganu: »Tu notri je zlato!« Mislil je namreč kovčega. Med vožnjo je sprevodnik Dovgan zapustil vlak, ni se brigal za potnike in odšel je v prtljažni voz. Skoro štiri ure sta delala in izbirala blago. Vlomila sta z veritri, s katerimi sta odprla vse ključavnice. Vlomila sta tako spretno, da tatvine po prihodu vlaka v Zagreb niso opazili. Vse ključavnice so bile nedotaknjene in v redu, samo namesto vijaka je bila v večjem kovčegu vžigalica. Ki je držala pokrov in kovčeg skupaj. Zato je razumljivo, da tudi v Ljubljani tatvine niso takoj opazili. Vsekakor je kriva tudi površnost v Zagrebu, kjer niso kovčegov še enkrat stehali, dasi bi to morali.

Ce sta Miško Segota in zagrebški kolodvorski uradnik tudi v zvezi s tatvino ali vlovom, še ni ugotovljeno. Včeraj je policija preiskavo prekinila, danes jo pa nadaljuje. Upati je, da bo tatvina dragocenosti popolnoma pojasnjena že te dni, kar je velika zasluga ljubljanske železniške policije.

Dovgan in Pfeifer sta v državni službi že po 20 let. Pri obeh so našli precej vlomilskega orodja. V Horvatih na Dovganovem domu pa tudi več novih klobukov, ki izvirajo od nedavnega vzloma v železniški vagon. Vse kaže, da sta že večkrat vlomila v vagon.

Povišanje carin na Poljskem

Beograd, 9. decembra. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine obvešča vse gospodarske organizacije, da je poljska vlada sklenila, da poviša od 7. t. m. dalje carine za nove proizvode, posebno na ekstrakte za ustrojitev kož.

BORZE

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.77. — Berlin 13.495. — Bruselj 7.8982. — Budimpešta 9.8915. — Curih 1094.4. — Dunaj 794.4. — 797.4 (795.9). — London 274.30. — 275.10 (274.70). — Newyork 56.445. — Pariz 221.20. — 223.20 (222.20). — Praga 167.73. — Trst 296.39.

NOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.128. — Pariz 20.275. — London 25.06625. — Newyork 516.05. — Bruselj 72.04. — Milan 27.045. — Madrid 57.50. — Amsterdam 207.75. — Berlin 123.125. — Dunaj 72.625. — Sofija 3.7375. — Praga 15.305. — Varšava 57.85. — Budimpešta 90.26. — Bukarešta 3.0625.

Odgovor Moskve na angleško intervencijo

Sovjetska vlada pravi, da je brez moči napram protiangleški propagandi, ki da izvira iz delavskih vrst

London, 9. dec. Zunanji minister Henderson je včerajšnji seji spodnje zbornice odgovarjal na celo vrsto vprašanj o odgovoru sovjetske vlade na protest angleške vlade v Moskvi proti očitkom, ki so padli na industrijskem procesu na račun Anglije. Minister je prečital prevod odgovora sovjetskega komisarja za zunanje zadeve, ki pravi: »Sovjetska vlada ni izrazila svojega mnenja o poročilih glede udeležbe angleških krogov pri intervencionističnih načrtih, o katerih so se izjavili obtoženci in priče na industrijskem procesu. Sovjetska vlada pravi nadalje, da ne more braniti pričam in obtožencem, da izpovedo, kar žele, niti državnemu pravdniku, da bazira na teh izpovedih svojo obtožbo ter poudarja,

da sodišče ni posvetilo velike pozornosti tem zadevam.

Na vprašanje, kaj je ukrenila angleška vlada proti protiangleškemu propagandnemu govoru v Moskvi, ki je bil brezlično razširjen po vsem svetu, je Henderson odgovoril, da je sovjetski komisar za zunanje zadeve odgovoril, da radio postaja, ki je razširila omenjeni govor, ni pod nadzorom sovjetske vlade, temveč pod nadzorom osrednjega sveta delavskih zvez. Sovjetski komisar je končno izjavil, da bo sovjetska vlada v bodoče zabranila razširjanje takih govorov in vplivala v tej smeri tudi na vodstvo sovjetskih delavskih organizacij.

Premestitve učiteljev med šolskim letom

Beograd, 9. decembra. AA. Mnogi učitelji in učiteljice se obračajo na ministristvo prosvete ter prosijo za premestitve v toku šolskega leta. Ministristvo prosvete je razpisalo zato vsem banknim upravam nalog, da preko podrejenih organov predložijo v podpis vsem učiteljem in učiteljicam najstrožjo prepoved, da se obračajo bodist osebno, ali potom prijateljev na ministristvo posebno še glede prošnje za premestitev v toku šolskega leta. Kršilce te naredbe bo ministristvo najstrožje kaznovalo.

Velika mednarodna razstava v Chicagu

Beograd, 9. decembra. AA. Po predsednik velike mednarodne razstave, ki bo v Chicagu leta 1933., g. Petersen, je prišel v Beograd, Chicaska razstava bo prirejena v proslavo 100letnice tega mesta. G. Petersen je danes obiskal zavod za pospeševanje zunanje trgovine in povabil na sodelovanje pri tej razstavi našo državo. Z ozirom na velike interese naše trgovine v Združenih državah in v Ameriki so sklenili, da sodeluje na tej razstavi tudi naša država.

Razorožitev goriške pokrajine

Gorica, 9. decembra. Agencija Stefani objavlja: Ker se s strani protifašističnih in prevratnih elementov ponavljajo atentati, je prefekt odredil, da se morajo v 24 urah izročiti vsa eksplozivna sredstva, orožje in municija, ki jo imajo poedinci iz kakršnihkoli razlogov.

Ločitev Birme od Indije

London, 9. decembra. Včeraj so zborovali trije pododbori indijske konference. Pododbor za Birmi je razpravljal o raznih ustavnih vprašanjih, ki so v zvezi z ločitvijo Birme od Indije. O tem vprašanju še ni bilo dosežen sporazum. Sklenjeno je bilo, da se morajo v Birmi varovati vsi interesi manjšin, katerim bo dana prilika, da podajo svoje mnenje o tem vprašanju. Odhod bo posvetil tudi posebno pažnjo vprašanju delavskih izseljencev.

Atentat v zaporu

London, 9. decembra. V njegovem uradu v Kalkuti je bil umorjen generalni inšpektor bengalskih zaporov. Ustrelili so ga trije Bengaleci, ki so pri tem tudi ranili nekega Američana, ki je bil v uradu za potne liste. Lahko ranjen je bil sodni tajnik Nelson, ki je dva atentatorja ustrelil in enega lahko ranil. Sumijo, da je bil ranjeni atentator zapleten v umor generalnega nadzorika policije, ki je bil ubit meseca avgusta.

Francoska vladna kriza

Pariz, 9. dec. AA. Poslanci republikanske demokratske unije so imeli snoči sešestanek. Na tem sestanku je bilo sklenjeno, da bodo počakali na potek Lavalovih posvetov za sestavo nove vlade in da bodo šele kasneje sklepali. Poslanci so izrazili željo, naj bi bila njihova stranka zastopana v novi vladi s primernim zastopstvom, ako bodo podobne stranke in Tardieu podpirali novo vlado. Iz radikalno-socialističnih vrst potrjujejo, da po poslanci te stranke proti temu, da bi Tardieu vstopil v novo vlado.

Otvoritev nove proge na Bolgarskem

Sofija, 9. dec. Bolgarska agencija sporoča: Včeraj sta prisostvovala kralj in kraljica slovesni otvoritvi nove železniške proge med Vardico in Slivenom, s katero je ustvarjena zveza z znano dolino vrtnic, kjer pridelujejo največ rožnega olja. Svečanosti so prisostvovali tudi sedanji in vsi bivši še živeči prometni ministri ter mnogo drugih odličnih oseb. Prvi vlak, ki je peljal po novo otvoreni progi, je vozil sam kralj.

Novi rekordi

London, 9. decembra. Angleški motorni dirkač Jack Dunfee je v svojem avtomobilu »Sunbeam« potolkel na progi Monthlery—Pariz 4 nadaljne mednarodne rekorde. Dosegel je med drugim na progi 5 kilometrov hitrost 126.98 milj na uro. Cesta je bila zmrznjena.

Dar našega Rdečega križa za ponesrečence v Albaniji

Beograd, 9. decembra. A. Naš Rdeči križ je daroval Rdečemu križu v Albaniji 25.000 Din.

C. G. Norris.

Vroča kri

Roman.

Zeldi je bil ta čas mnogo prekratk. Kmalu je na cirkus propadel, kajti nekoč je nastal v njem požar, ki so ga sicer takoj pogasili, toda štiri najdragocenejše živali so se bile zadušile. In tako je sledil Bakersfield, potem pa gastronomični hotel.

V Bakersfieldu se je naučila Zeldina spoznavati življenje na svoj način. Gastronomični hotel je bila dvanadstropna gostilna v zakotni ulici. Sodečki in vrčki so stali ob stenah velike jedilnice in od lestence sredi nje so se razprostirale na vse strani pisane papirnate girlande, mišljene kot kuhinjske.

Dokler ni bilo vse skuhano in pripravljeno, je kraljeval Joe Marsh v kuhinji, potem se je pa preselil na visok stol za pultom, od koder je nadzoroval — držeč zobotrebec med kočniki — dva marljiva natakarja, obenem pa gledal, kaj počenjata Zeldina in Matea.

Hči Joe Marsha je bila lepa že kot 12-letno dekletce. In sama ni prav vedela, kdaj se ji je prvič zazdelo, da občevanje njenega očeta z nerodno in dobrušeno Melhičanko ni tako, kakršno bi moralo biti. Zeldina je imela rada Mateo Gonzales, a Matea je ravnala z deklico lepo. Zeldi se je zdelo dejstvo, da spita Matea in njen oče skupaj, prav tako samo ob sebi razumljivo, kakor zakonsko razmerje, dokler je bila njena mati še živa. Matea je bila prijazna, dobrušena in nežna in delala je »ko konj«, kakor je trdil Joe Marsh. Vstajala je ob petih zjutraj, a moža, ki ji ni bil ne soprog, ne predstojnik, je pustila vsako jutro spati, dokler se ma je ljubilo.

Življenje v Bakersfieldu je bilo brezskrbno in brez najmanjše neugode svojo pot. Občina se je zanimala samo za živino, drobnico in zapuščene rudnike v okolici. Vedno sta bila eden ali dva verižniki v hotelu Joe Marsha, da bi se okrepčala za svoje ekspedicije, vedno so prenočevali pod njegovo streho popotniki ali živorejci. Stari Trent je bil edini stalni gost. Bil je močnik nizke postave, ki je prihajal in odhajal, držeč med zobmi zakajeno pipo. Za stanovanje in hrano ni plačal nikoli niti belica. Zeldina nikoli ni izvedela, zakaj ga je njen oče tako gostil. Posledice očetove gostoljubnosti so bile pa za njeno bodočnost odločilnega pomena. Tu pa tam se je vrnil srečen iskalec zlata, ki je pripovedoval dolge zgodbe o svoji »najdbi« in prinesel v dokaz vrečico zlatih zrnc. V takih primerih so sledile burne svečanosti, smeh in igranje v večjih lokalih, godba in rajanje v plesnih dvoranah, vršič, trušč in hrušč v okolici, ki se je imenovala »Spansko mesto« in ki je bila čisto blizu središča častitljivega Bakersfielda. Zeldina je poznala »Spansko mesto« dobro in vsi prebivalci so bili njeni znanci.

Matea, ki je opazovala dekličino cvetočo lepoto, je pogosto na svoj način zmajala z glavo. Prekipevajoča živahnost in že v zgodnji mladosti izrazito hrepenenje po pustolovščinah in senzacijah je bilo za Zeldino značilno. Komaj petnajst let stara je znala izjavljati, gledati moškega izpod svojih črnih obrvi, se smehljati in odgovarjati na njegove nestrpne, prijateljske približevalne poizkuse s sigurnostjo zrele ženske. Zeldina je vedela,

kaj hoče. »Spansko mesto« je ni mikalo. Mikali so jo možki ali, bolj rečeno, moč, ki jo je imela nad njimi, ji je ugajala.

Kar je napolnil čas, ko je bilo konec mirnega, bolj ali manj enoličnega življenja. Razburilivi dogodki so se začeli odigravati z bliskovito naglico, razburkali so Zeldin svet in izpremenili vse njeno življenje. Starega Trenta so našli nekega jutra mrtvega v postelji. Med njegovo robo se je našla fotografija Zeldinega očeta in čez obraz je bilo napisano »Trentovo drhtečo roko: »Zapuščam mu vse.« Pod temi besedami je bil Trentov podpis.

Fotografijo so vrgli v naglico v predalček, ker se ni nihče zmenil za njo. Potem se je pa izkazalo, da je bil kupil starec pred leti pri Whisky Flatu stošestdeset jehov zemlje, ki je bila takrat brez vrednosti. Ta čas so pa odkrili tam ležišča zlata in Joe Marsh je dobil v smislu oporoke za svoje pretenzije na pozabljeno zemljišče starega Trenta deset tisoč dolarjev odkodnine na roko.

Toda sreči je sledila za petami nesreča. Pekoci ožgani, pri katerem je Joe Marsh pol svojega življenja kuhar, je zahteval svoje; lastnik gastronomičnega hotela bo v dveh letih oslepel, so dejali zdravniki, njegove oči so izsušene. Svoje podjetje mora opustiti in se posvetiti negovanju svojih oči, če hoče rešiti vsaj ono malo, kar se še da rešiti.

Zeldina ni nikoli slišala govoriti o sestrini svoji materi. Niti slutila ni, da sploh ima sorodnike. Nekega dne se je pa pripeljala teta Mary v najeti kočiji in se ustavila pred napol porušeno svakovo gostilno. Joe Marsh ji je bil pisal obapano pismo, v katerem je podrobno govoril o Zeldi, preteči slepoti in Trentovi dedščini.

Zares. Mary, — je zagotavljal Joe Marsh sestro svoje žene, — dekle ni napačno, vse mogoče tiči v nji, toda jaz je ne morem držati, ušla bi mi ko divje zrebe. Toda ti ... ti bi jo lahko držala. Ti bi ji mogla dati kakšno zanimivo delo in delala bi, če drugače ne vsaj tebi na ljubo. Ti imaš hišo in služinčad in vrt, pri tebi bi se počutila Zeldina dobro. Zares, to bi bilo kot našla se za njo. Bakersfield ji ne nudi ničesar, tu imamo k večjemu nekaj vlačug tam iz »Spanskega mesta« in tudi ona postane kmalu nekaj takega, če je ne vzameš s seboj.

Zeldina je baš pomagala Matei v kuhinji, ko se jo poklicali. Njen prvi vtis o teti Mary je bil, da je »velika dama« in da tako »imenitne« dame sploh še ni videla. Gospa je bila dobro položena in zavajena, s polnimi, okroglimi, dvema hribočkoma podobnimi grudmi ter neverjetno majhnimi rokami in nogami. Roke so ji tičale v dolgih, črnih glavec rokavicah, ki so bile tja do komolcev mehko nagubane. Na nogah je pa imela visoke čevlje, ki so se krepko oprijemali njenih debelih meč. Glavo ji je pokrivala z žetom okrašena čepica, pod katero je potiskal gost rjav pajčolan kostanjeve kodre na čelo. Roke je imela prekrizane pod obokom svojih grud in krepko je stiskala usta, ko je neusmiljeno motrila neznanca nečakinja. Zeldina je takoj začutila izrednost položaja in v naraščajoči zadregi je gledala zdaj tujo damo, zdaj svojega očeta. Zdelo se ji je, da je vprico te imenitne dame sama zamejena, amazana in smešna. Ni pa slutila, kako dražestna, očarljiva in zapeljiva je bila v tem trenutku. Plavi, valoviti in nekoliko razmršeni las-

je so obdajali njen obraz liki nežna, zlata jutranja zarja. Njene oči so bile velike od vprašujočega začudenja, a rdečica njenih lic je potemnela od razburjenja in sramežljivosti.

— Zeldina, to je sestra tvoje ranjke matere, tvoja teta Mary Burgess, — ji je dejal oče. Zeldina je pa samo bulji-

la v teto in njena zadrega se je še povečala.

— Drago dete ... je dejala teta Mary in razprostrla roke.

Zeldi se je zdel prijeten njen poljub in občutek hladnega, mesnatega lica na njenih ustnih.

Justifikacija morilca Lukšika

V soboto zjutraj je bil usmrčen v Pragi morilec uradnice Grubbarove

Lani 10. novembra je bila umorjena v Pragi 23letna uradnica lesne trdnice Křižan & Comp. Ljudmila Grubbarova. Neki prevoznik, stanujoč blizu hiše, v kateri je stanovala omenjena uradnica, je našel zjutraj na bregu Vltave okrvavljen kos lesa in ženski plašč. Obvestil je policijo, ki je uvedla preiskavo. Ko so našli v pisarni sledove krvi, so poklicali na pomoč še detektive. Trupla umorjene uradnice niso našli, pač so pa ponoči aretirali 29letnega pomožnega delavca omenjene trdnice Františka Lukšika. Ko so našli v njegovem kovčegu denar, ukraden v pisarni, in pa okrvavljen plašč, je mož priznal, da je Grubbarovo res umoril. Ponoči se je vrnil na vrt in vrgel truplo svoje žrtve v Vltavo. Truplo so po njegovih navedbah res kmalu našli. Na glavi so se poznali sledovi petih smrtonosnih udarcev. Noč po umoru je prebil Lukšik po gostilnah in hotelih. Morilec je prišel pred poroto in obsojen je bil na smrt. Prošnje za pomilostitev sploh ni vložil.

V soboto zjutraj je bil Lukšik na dvorišču praškega sodišča obešen. Po novi odredbi pravosodnega ministra niso o usmrtitvi nikogar uradno obve-

stili onim, ki so morali biti obveščeni, je bila pa naložena uradna molčečnost. V petek zvečer je predsednik sodišča sporočil obsojencu, da ga prezident republike ni pomilostil in da je postala obsodba porotnega sodišča izvršna. Lukšik je sprejel to vest mirno in apatično. Pomoči so ga prepeljali z avtomobilom v poslopje kazenskega sodišča na Karlovem trgu. Na običajno paznikovo vprašanje, če ima še kakšno željo, je odgovoril, da bi rad nekaj cigaret. Duhovnika je sprejel s hvaležnostjo. Ostal je pri njem vso noč in zjutraj se je morilec izpovedal.

Zjutraj so se zbrali na dvorišču sodnega poslopja vsi, ki so morali biti uradni navzoči pri usmrtitvi. Predsednik sodišča je ponovno prečital smrtno obsodbo in duhovnik je pomolil obsojencu križ v poljub. Obsojenec se je obrnil k predsedniku in izpregovoril z drhtečim, slabim glasom: »Prosim, gospod predsednik, da bi sporočili — morda mi bi njeni roditelji odpustili, da sem ...« Sledila je običajna procedura in čez 4 minute je krvnik izjavil, da je storil svojo dolžnost. Čez 10 minut je sodni zdravnik ugotovil, da je Lukšik mrtev.

Clownov življenjepis

Clown Grock ali s pravim imenom Adrien Wettach je izdal te dni svoj življenjepis pod naslovom: »Živim rad«. Ta življenjepis nudi čitatelju pogled v zanimivo cirkuško življenje, obenem pričča, da je lahko tudi cirkuški in varietetni artist umetnik v pravem pomenu besede. To so dokazali s svojo umetnostjo že tudi drugi artisti, med njimi ruski clown, ki je nastopal pod psevdonimom Carandache in je umrl v Parizu kot eden najslavnejših karikaturov velikih francoskih žurnalov.

Grock je bil rojen l. 1800 v Švici. Njegov oče je bil urar in kmetovalec, mikala ga je pa tudi umetnost. Nekega dne je skrivaj zapustil svoj dom in se pridružil nekemu cirku, toda kmalu se je vrnil domov, kjer se mu je rodil čez 4 dni sinček. Grock je imel dedno naklonjenost k artistiki, kateri se je popolnoma posvetil. Kot mlad diletant je splezal nekoč na tovarniški dimnik in stal nekaj časa na vrhu, da bi imponiral dekletu, ki mu je bilo ranilo srce. Kot cirkuški in varietetni artist je prepotoval Francijo, Anglijo, Italijo, Rusijo, Nemčijo, Avstro-Ogrsko, Španijo in Ameriko. Amerika mu ni bila všeč, ker je naletel v nji na največjo bedo, kar jo je videl na svetu.

Na svojih potovanjih je doživel marsikaj. Pogosto je bil lačen, potem je pa imel polne žepe denarja, bil je godbenik

v kavarni, bikoborec, blagajnik, hlapec itd. Polagoma je kot izborni clown obogatel tako, da si je kupil v Italiji vilo z velikim vrtom, kjer preživlja svoja stara leta.

Starost živali

Nekatere živali ne žive tako dolgo, kakor so naravoslovci prvotno mislili. O kitih so pravili, da žive do 300 let, zdaj je pa znano, da žive komaj 40 let. Tudi slon ne živi tako dolgo, kakor se je prvotno mislilo. Zanimivo je pa, da dočaka v ujetništvu višjo starost, kakor v svojem domovinu — pragozdu. Sloni žive v najboljšem primeru 70 let. Med dolgo živče živali spada želva, ki doseže 150 do 200 let. Visoko starost dočakajo tudi nekatere ribe. Pes je z 8 leti že star, doseže pa lahko tudi 37 let. Skrajna meja starosti mačk je 40, kokoši 30, gosi 37 let. Zelo dolgo žive tudi papige. V Avstraliji je dosegla neka papiga 117 let.

Najdaljše življenje pa imajo najnižja, enostanična živa bitja, ki se množe z deljenjem tako, da se sploh ne starajo, niti ne umirajo. Drugače pa imajo svetovni rekord v starosti že omenjene želve, ki se zarijejo globoko v blato, če se jim obeta neugodne vremenske prilike. V Oklahomi so našli pred leti čuden kamen in ko so ga razbili, so spoznali, da gre za okamenelo želvo. Geologi so mnenja, da je ležala ta želva v zemlji 700.000 let. Nekatere rastline žive več milijonov let. Če bi izginili na

Grenlandiji ledeniki, bi pognale iz zemlje rastline, kakršnih še ni videl svet. Verjetno je pa, da bi pognale človeka od tod bolezni, katerih klise so dremale pod ledom več tisoč let.

Kako se oblačijo Afričanke

Vpliv pariške mode se ne razprostira samo na civilizirane kraje, temveč tudi na Afriko. Zlasti na francoske kolonije v severni Afriki. Afričanke so združile svojo staro obleko z najnovjšo pariško modo in zato se oblačijo dokaj smešno. Njihova obleka na ulici se ni mnogo izpremenila. Niso še dovolj emancipirane, da bi odložile pajčolane, in tako so zavite od pete do glave v bele volnene halje. Toda to je samo zunanja lupina. V haremu je stvar drugačna. Žene bogatih Alžircev in Maročanov se oblačijo kakor evropske žene. Nadvse ljubijo svilene nogavice. Ne zadovoljujejo se pa z navadnimi, nad kolena segajočimi nogavicami. Čim daljše so nogavice, tem raje jih imajo. Evropski trgovci prodajajo tam za drag denar dolge, zelo stare baletne nogavice.

Doma nosijo Afričanke pestro vezane domače čevlje ali lesene sandale, pritrjene na noge z jermenčki. Izven doma jih pa vidite z visokimi petami kakor Parižanke ali Američanke. Perilo imajo iz tenke svilene oranžne, svetlo rdeče ali ostrozelene barve. Čez perilo nosijo široke svilene hlače, pripete na gumba. Arabske žene nosijo široke hlače tudi na ulici. Na zunan se torej niso mnogo izpremenile. Doma se pa oblačijo docela po evropsko. Galantni afriški mož bi mogel biti vzor mnogim evropskim možem. Bogat afriški šejk naroča svojim najljubšim ženam darila iz pariške rue de la Paix samo za njihovo zabavo, kajti izven harema smejo hoditi samo v tradicionalnih oblekah.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Nadebudna služkinja.

— Zapišite si, da gre pri nas vse točno kakor ura. Ob 6 se vstaja, ob 12 obeduje, ob 10 pa gremo spat.

— No, če ni nobenega drugega dela, pa ostanem kar pri vas v službi.

V šoli.

Učitelj: Če bi te poslala mamica k trgovcu kupit za 10 Din moke, in bi ti dala 10 dinarski bankovec, koliko bi prinesel nazaj?

Mihec: Nič, ker smo trgovcu dolžni.

Gospa je kriva.

— Čujte, Marička, to je pa že od sile! Vsak teden imate drugega vojaka v kuhinji.

— Kaj pa morem zato, da se pri vas tako slabo kuha, da noben vojak ne more dolgo vzdržati.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanje brez znamke ne odgovorjamo — Najmanjši oglas 10 par 5 —

Premog, drva, koks
oročaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16, telefon 33-13.

ZASTOPNIKE
v vsakem večjem kraju vse države ISČEMO. Strokovno znanje ni potrebno. Visok zaslužek. Ponudbe na: Publicitas, Zagreb, Ilica 9 pod br. 25166.

Premog, drva, koks
prodaja
»ILIRIJA« d. o. z., Ljubljana, Dmajska cesta telefon 2820 — Miklošičeva cesta telefon 2395. 102/T

VODOV. INŠTALATERJA
z najmanj štiriletno prakso, izključno vajeniške, iščemo. Vajeni tudi ključavničarskih del imajo prednost. Plača po dogovoru. Ponudbe na: J. Ulčar in drug, Gorje pri Bledu. 3020

PREKLIC
Podpisani preklicujeva žalitev, izrečeno tekom pogreba pokojnega Avgusta Pihler napram vdovi Ani Pihler in izjavljamo, da nimava povoda očitati kaj nepravilnega.
Ana Fridl, Antonija Zidanšek. 3023

L. Mikuš
LJUBLJANA. Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo — točno in solidno. —

VEČ STAVBNIH PARCEL
oddaljenih 10 minut od železniške postaje v Kranju, prodam. — Pojasnila daje: Jožef Rogelj, Orehek št. 3 pri Kranju. 3019

GOSTILNA TOMŠIČ
Sv. Jakoba trg — nudi: izvršten cvetček 16.— Din; belo vino 14.— Din; dalmatinsko rdečo pa 8.— Din — čez ulico.

NAZNANILO

Členjenemu občinstvu vljudno naznanilo, da sem otvoril zopet sam v šiški, v svojih prostorih iz l. 1911. obstoječo

trgovino s perutnino

Postregel bom z najfinejšo pitano zaklano štajersko perutnino, kakor purani, gosmi, racami Poularde-kokošmi itd. Naročila za Božične praznike se točno izvršujejo ter dostavijo na dom. — Zahtevajte cenik!

Se priporoča

ALEKS. HEDZET
trgovina s perutnino
LJUBLJANA VII., Aleševčeva ul. 7.

NAJMODERNEJŠE VZORCE

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur veze najfineje in najceneje

MATEK & MIKEŠ. LJUBLJANA
DALMATNOVA 13.

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsake vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borznih naročil, prodajni in kreditni vsake vrste, eskompt in inkasno menie ter nakačila v tu in inozemstvo safe - depositi. itd. itd. itd.

Brajaške: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040. 2457. 2548. Interurban 2706 2914 57-1